ΚΛΕΦΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΛΕΦΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Τα κλέφτικα τραγούδια είναι διακριτό είδος των επικών δημοτικών τραγουδιών και πήραν το όνομά τους από το περιεχόμενο των στίχων τους.

Σε ό,τι αφορά τον ελλαδικό χώρο, τα κλέφτικα τραγούδια είναι δημιουργήματα μιας συγκεκριμένης περιόδου, της Τουρκοκρατίας (η χρονική περίοδος κατά την οποία η Ελλάδα ήταν σκλαβωμένη από τους Τούρκους) μετά τον 16ο αιώνα και στα θέματά τους διαφαίνεται η επαναστατική δράση των κλεφτών και των αρματολών.

Στους στίχους εγκωμιάζεται η ζωή, τα κατορθώματα, η νικηφόρα μάχη ή ο ένδοξος θάνατός τους. Παρόλο που αναφέρονται σε ιστορικά γεγονότα, δεν περιλαμβάνουν ακριβή διήγηση, ούτε προσήλωση σε συγκεκριμένα πρόσωπα.

Εδώ οι ήρωες, σε αντίθεση από τα ακριτικά, δεν έχουν υπερφυσικές ικανότητες και είναι απλοί θνητοί.

Στα ολιγόστιχα λιτά, χωρίς εξηγήσεις και περιγραφές περιστατικών, κλέφτικα τραγούδια η μετάβαση από την μια εικόνα στην άλλη γίνεται γρήγορα. Σε όλα σχεδόν απαντάται ζωντανός διάλογος μεταξύ προσώπων, ενώ ενίοτε, όταν δεν υπάρχει δεύτερο πρόσωπο, ο δημιουργός εισάγει μια συμβατική εικόνα, ένα πουλί με ανθρώπινη λαλιά, μια κόρη, προκειμένου να παραχθεί ο διάλογος.

ΤΩΝ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΩΝ

Με γέλασεν η χαραυγή, τ’ άστρι και το φεγγάρι,
και βγήκα νύχτα στα βουνά, ψηλά στα κορφοβούνια.
Ακώ τον άνεμο και ηχά, με τα βουνά μαλώνει,
"Νε σείς βουνά, ψηλά βουνά, και σεις κοντοραχούλες,
τι έχετε που μαλώνετε, τι έχετε που χτρευώστε;
Μη σας βαραίνουν τα νερά και τα πολλά τα χιόνια;
-Δε μας βαραίνουν τα νερά και τα πολλά τα χιόνια,
παρ’ μας βαραίν' η κλεφτουριά, οι Κολοκοτρωναίοι."

ΛΑΜΠΟΥΝ ΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

Λάμπουν τα χιόνια στα βουνά
κι ο ήλιος στα λαγκάδια
έτσι λάμπει κι η κλεφτουριά.

Έτσι λάμπει κι η κλεφτουριά, οι Κολοκοτρωναίοι
π’ αυτοί δεν καταδέχουνται τη γης να την πατήσουν.
Καβάλα παν στην εκκλησιά, καβάλα προσκυνάνε,
καβάλα παίρν’ αντίδωρο απ’ του παπά το χέρι.
Φλωριά ρίχνουν στην Παναγιά, φλωριά ρίχνουν στους άγιους
και στον αφέντη τον Χριστό ρίχνουνε τ’ άρματά τους.

Αρματολοί και κλέφτες: Η δράση τους στα χρόνια της Τουρκοκρατίας

ΤΟΥ ΑΝΔΡΙΤΖΟΥ

Κλαίνε τα μαύρα τα βουνά, παρηγοριά δεν έχουν
Δεν κλαίνε για το ψήλωμα, δεν κλαίνε για τα χιόνια,
η κλεφτουριά τ’ αρνήθηκε και ροβολάει στους κάμπους
Η Γκιώνα λέει της Λιάκουρας κι η Λιάκουρα της Γκιώνας
Βουνίμ’, που ‘σαι ψηλότερα και πιο ψηλά αγναντεύεις,
πού να ' ναι, τι να γίνηκαν οι κλέφτες οι Ανδριτζαίοι
Σαν πού να ψένουν τα σφαχτά, να ρίχνουν στο σημάδι,
σαν ποια βουνά στολίζουνε με τούρκικα κεφάλια

-Τι να σου πω, μωρέ βουνί, τι να σου πω, βουνάκι,
τη λεβεντιά τη χαίρονται οι ψωριασμένοι κάμποι
Στους κάμπους ψένουν τα σφαχτά και ρίχνουν στο σημάδι,
τους κάμπους τους στολίζουνε με τούρκικα κεφάλια
Κι η Λιάκουρα σαν τ’ άκουσε βαριά της κακοφάνει
Τηράει ζερβά, τηράει δεξιά, τηράει κατά τη Σκάλα
Βρε κάμπε αρρωστιάρικε, βρε κάμπε μαραζάρη,
με τη δική μου λεβεντιά να στολιστείς γυρεύεις
Για βγάλε τα στολίδια μου, δω μου τη λεβεντιά μου,
μη λειώσω ούλα τα χιόνια μου και θάλασσα σε κάμω.

Κλέφτες που τραγουδάνε και χορεύουν

ΓΙΑ ΣΗΚΩ ΓΕΡΟ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ

Ω, ρε για σήκω γέρο του Μοριά
να μας χορέψεις λεβεντιά
Δε μπορώ ο μαύρος, δεν μπορώ
χάμω θα κάτσω να σας δω.

Χορεύτε εσείς μωρέ παιδιά
με τη δική μου την καρδιά.
Πάρτε τα νιάτα που είχα εγώ
να σας ιδώ και να χαρώ.

Ποτέ να μη γεράσετε
και χρόνια να μη χάσετε.
Με τη δική μου την ευχή
χρόνια να ζήσετε μαζί.

Ο ΓΕΡΟ-ΚΛΕΦΤΗΣ

Γέρασα ο μαύρος γέρασα, δεν μπορώ `α περπατήσω,
δεν μπορώ `α σύρω τ' άρματα, τα γέρημα τσαπράζια,
τις πέντε αράδες τα κουμπιά, τα φλωροκαπνισμένα.
Τουφέκι μου περήφανο, πιστόλια πέρα πέρα,
και συ σπαθί μου διμισκί με τη χρυσή τη χούφτα,
δεν πρέπεστε για κρέμασμα, κι ουδέ για το παζάρι,
μόν πρέπεστε για λεβεντιά και για λιανή μεσούλα.

ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΗ ΤΟ ΚΙΒΟΥΡΙ

Ο ήλιος εβασίλευε κι’ ο Δήμος παραγγέλνει:
Σύρτε, παιδιά μου, `ς το νερό, ψωμί να φάτ’ απόψε,
και συ Λαμπράκη μ’ ανιψιέ, έλα κάτσε κοντά μου,
να σου χαρίσω τ’ άρματα, να γένεις καπετάνος.

Παιδιά μου μη μ’ αφήνετε `ς τον έρημο τον τόπο,
για πάρτε με και σύρτε με ψηλά `ς την κρύα βρύση,
που ναι τα δέντρα τα δασιά, τα πυκναραδιασμένα.
Κόψτε κλαδιά και στρώστε μου και βάλτε με να κάτσω,
και φέρτε τον πνευματικό να με ξομολογήσει,
για να του πω τα κρίματα, όσά χω καμωμένα
δώδεκα χρόνια αρματωλός, σαράντα χρόνια κλέφτης.

Και βγάλτε τα χαντζάρια σας, φκειάστε μ’ ωριό κιβούρι
να ναι πλατύ για τάρματα, μακρύ για το κοντάρι.
Και `ς τη δεξιά μου τη μεριά ν’ αφήστε παραθύρι,
να μπαίνει ο ήλιος το πρωί και το δροσιό το βράδυ,
να μπανοβγαίνουν τα πουλιά, της άνοιξης ταηδόνια,
και να περνούν οι γέμορφες, να με καλημεράνε.

ΧΑΡΑ ΠΟΥ ΤΟ ‘ΧΟΥΝ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Μωρέ, χαρά που το ’χουν χαρά που το ’χουν τα βουνά,
χαρά που το ’χουν τα βουνά κι οι κάμποι περηφάνεια.

Γιατί γιορτάζει η Παναγιά, γιορτάζει κι η πατρίδα.
Σαν βλέπουν διάκους με σπαθιά, παπάδες με ντουφέκια,
σαν βλέπουν και το Γερμανό, της Πάτρας το Δεσπότη,
για να βλογάει τ’ άρματα, να φχιέται τους λεβέντες.

ΜΑΣ ΧΑΛΑΣΑΝ ΕΝΝΙΑ ΧΩΡΙΑ

Μας χάλασαν, κι αϊμάν αϊμάν
εννιά χωριά και δεκαπέντε κάστρα,
πρόβαλε να δεις αμάν, κορμί που τυραννείς.

Μας πάτησαν, κι αϊμάν αϊμάν
τη Νιάουστα που ήταν κεφαλοχώρι,
άστρο της αυγής, αμάν, γιατι άργησες να βγεις;

Ένα μήλο αμάν, κι άλλο μήλο αμάν,
βράδιασε και που θα μείνω.

Πήραν μανούλες με παιδιά, και πεθερές με νύφες,
μαρ' Κρινίτσα μου, καημό πο 'χει η καρδίτσα μου.
Πήραν τη ζαφειρόνυφη, τριών ημερών νυφούλα,
πρόβαλε να δεις αμάν, καρδιά που τυραννείς.

Ένα μήλο αμάν, κι άλλο μήλο αμάν,
βράδιασε και πού θα μείνω.

Πηγή: Βικιπαίδεια

Οι μαθητές του ΣΤ1: Γιουμουσίδου Ιφιγένεια, Καρίπογλου Αμαλία, Κιουμουρτζής Ελευθέριος, Κουσίδης Κωνσταντίνος, Λυκίδου Φρειδερίκη, Μαντζιούρης Κωνσταντίνος, Μαργιούλα Στυλιανή, Ντέντη Κωστής, Προύσαλης Στράτος, Τσαουσίδου Κωνσταντίνα, Χατζηαγγέλου Στεφανία